

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

ELYn rooli ilmanlaadun seurannassa

Eljas Hietamäki

3.5.2011

YMPÄRISTÖSUOJELULAKI

Tässä laissa tarkoitetaan (5 §):

- 1) *ympäristön pilaantumisella* sellaista ihmisen toiminnasta johtuvaa aineen, energian, melun, värinän, säteilyn, valon, lämmön tai hajun päästämistä tai jättämistä ympäristöön, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa:
  - a) terveyshaittaa;
  - b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille;
  - c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista;
  - d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä;
  - e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä;
  - f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai
  - g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus;

YMPÄRISTÖSUOJELULAKI

Yleiset velvollisuudet (5 §)

Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista

Mittausten ja tutkimusten laadunvarmistus (108 §)

Tämän lain täytäntöönpanon edellyttämät mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin.

Valvontaviranomaiset (22 §)

Tämän lain mukaisia valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

YMPÄRISTÖSUOJELULAKI

Ympäristön tilan seuranta (26 §)

Kunnan on alueellaan huolehdittava paikallisten olojen edellyttämästä tarpeellisesta ympäristön tilan seurannasta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) huolehtii ympäristön tilan seurannasta alueellaan.

Seurantatiedot on julkistettava ja niistä on tiedotettava tarvittavassa laajuudessa

.

YMPÄRISTÖSUOJELULAKI

Ilmanlaadun turvaaminen (102 §) (14.1.2011/13)

- Kunnan on mahdollisuuksiensa mukaan turvattava hyvä ilmanlaatu alueellaan ottaen huomioon, mitä ilman epäpuhtauksista säädetään tämän lain nojalla ja mitä 102 a ja 102 b §:ssä säädetään ilmanlaadun turvaamiseksi laadittavista suunnitelmista.
- Kunta voi ilmanlaadun turvaamiseksi laadittujen 102 a ja 102 b §:n mukaisten suunnitelmien toimeenpanemiseksi antaa muiden kuin luvanvaraisten toimintojen rajoittamista ja keskeyttämistä koskevia määräyksiä.
- Luvanvaraisista toiminnoista aiheutuvien päästöjen vähentämisestä sekä ennalta-arvaamatta ilmenevän ilman merkittävän pilaantumisen ehkäisemisestä säädetään erikseen.

YMPÄRISTÖSUOJELULAKI

102 a § (14.1.2011/13)

- Ilmansuojelusuunnitelma

102 b § (14.1.2011/13)

- Lyhyen aikavälin toimintasuunnitelma

102 c § (14.1.2011/13)

- Suunnitelmien laatimismenettely ja tietojen antaminen

102 d § (14.1.2011/13)

- Hiekoituksesta ja suolauksesta aiheutuvat raja-arvojen ylitykset

38/2011 Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta

Viranomaiset ja niiden tehtävät ilmanlaadun seurannassa (3 §)

Kunnan velvollisuudesta huolehtia paikallisten olojen edellyttämästä ilmanlaadun seurannasta säädetään ympäristönsuojelulain 25 §:ssä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY) tulee olla selvillä ilmanlaadusta ja huolehtia siitä, että niiden alueella ilmanlaadun seuranta on järjestetty hyvin.

ELYn tulee myös varmistaa, että tarpeelliset alueelliset seurantatiedot toimitetaan ympäristönsuojelun tietojärjestelmän ilmanlaatuosaan.

38/2011 Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta

4 § Raja-arvot ilman epäpuhtauksille

rikkidioksidin, typpidioksidin, hiilimonoksidin, bentseenin, lyijyn ja hiukkasten

5 § Tavoitearvot otsonille

6 § Pitkän ajan tavoitteet otsonille

7 § Kriittiset tasot rikkidioksidille ja typen oksideille

SO₂ 20 ug/m³ (vuosi/talvi)

NO_x 30 ug/m³ (vuosi)

8 § Tiedotus- ja varoituskynnykset

9 § Kansallinen altistumisen pitoisuuskatto ja altistumisen vähennystavoite pienhiukkasille

38/2011 Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta

11 § Seurannan järjestäminen seuranta-alueella

Ilmanlaadun seurannan suunnittelussa on otettava huomioon

ilmanlaadun arviointikynnykset,
perusteet mittausalueiden valinnalle ja mittausasemien sijoittamiselle
seurantamenetelmien laatutavoitteet.

Päästöjen vaikutusten ja ilmanlaadun seuranta

- Ympäristöluvanvaraisen toiminnanharjoittajan velvollisuudet päästöjen vaikutusten seurannassa määrätään ympäristöluvassa (AVI) tai tarkkailusuunnitelmaa koskevassa päätöksessä (ELY)
- Jos alueella on useita luvanvaraisia laitoksia, niin päästöjen vaikutusten tarkkailu on järjestettävä yhteistarkkailuna, jonka ELY hyväksyy
- Yhteistarkkailu tehdään yhteistyössä ympäristöluvanvaraisten laitosten ja kunnan kanssa - kunnat vastaavat muiden kuin luvanvaraisten laitosten ja liikenteen päästöjen vaikutusten seurannasta

Päästöjen vaikutusten ja ilmanlaadun seurantaan käytettäviä menetelmiä

- arvioidaan laskennallisesti tai mitataan päästölähteet ja arvioidaan leviämismallilaskelmilla tarkasteltavan alueen pitoisuuksia ja laskeumaa (yksittäisen laitoksen päästöjen vaikutus ja kaikkien päästöjen yhteisvaikutus)
- kertaluonteinen tai jaksottainen pitoisuusmittaus (yhteisvaikutus)
- jatkuvatoiminen pitoisuusmittaus tietyssä pisteissä (yhteisvaikutus)
- alueellinen raskasmetalliselvitys (yhteisvaikutus)
- alueellinen bioindikaattoriselvitys (yhteisvaikutus)
- hajuhaittoja koskeva kartoitus - hajupaneeli (yhteisvaikutus)

Päästöjen vaikutustietoa ilmanlaatuun ja ilmanlaatutietoja tarvitaan

- ympäristölupahakemuksissa (luvanvarainen laitos)
- ympäristölupien käsittelyssä (AVI/ELY)
- ympäristölupien valvonnassa (ELY)
- ilmanlaatuasetuksen valvonnassa (Kunta/ELY)
- ympäristön tilan seurannassa
- ilmanlaadun seurannan suunnittelussa ja alueiden käytön suunnittelussa (Kunta/ELY)

YHTEENVETO ELYn tehtävistä ilmanlaadun seurannassa

ELY ottaa lausunnoissa kantaa ympäristölupahakemuksiin

- päästöjen vaikutus ilman laatuun ja sen arviointi

ELY:llä valitusoikeus ympäristölupapäätöksiin

- ympäristönsuojelun yleisen edun valvonta

ELY valvoo ympäristölupien noudattamista

ELY hyväksyy päästöjen vaikutusten seurannasta tarkennetun tarkkailusuunnitelman yhteydessä – yhteistarkkailu hyväksytään erikseen

ELY seuraa, ohjaa ja valvoo toiminnanharjoittajien ja kuntien järjestämää ilmanlaadun

tarkkailua, johon velvoittavat: YSL, YSA; VNP ilmanlaadun ohjearvoista ja rikkilaskeuman tavoitearvosta (480/1996) , VN asetus ilmassa olevasta arseenista, kadmiumista, elohopeasta, nikkelistä ja polysyklisistä aromaattisista hiilivedyistä (164/2007) ja **Ilmanlaatuasetus (38/2011)**